

і роль, які об'єктивно впливають із можливостей даного інституту. Не слід підносити право у абсолют, оскільки гіперболізовані, невиправдані очікування можуть лише скомпрометувати його.[1, с.712] Цінність права є беззаперечною, однак лише реальне та об'єктивне усвідомлення його можливостей допоможе уникнути правового ідеалізму.

Однак, необхідно підкреслити, що шлях до розбудови демократичної, правової держави, з верховенством права та закону, позитивних соціальних перетворень, прийняття нових цінностей європейського рівня повинен пролягати не через деформовані форми праворозуміння та правосвідомості, а через дієві, поступові соціальні зміни, глибинні реформи та підвищення соціальних стандартів життя.

Список використаних джерел:

1. Юридична енциклопедія: у 6 т. / [редкол.: Ю. С. Шемшученко та ін.] – К.: «Укр. енцикл.» ім. М.П. Бажана, 1998 – 2004
2. Оль П.А. Правопонимание: от плюрализма к двуединству: [монография] – Изд. Р. Асланова «Юрид. Центр Пресс», 2005

Аспірант докторантури та аспірантури НАВС

Шурашкевич Василь Миколайович

ПЕРЕДУМОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ РОЗСЛІДУВАННЯ УМИСНОГО ПОШКОДЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ

Одним з найбільш латентних та таких, що важко виявляються та підлягають розслідування злочинів проти власності є умисне пошкодження об'єктів електроенергетики. За останні роки на території України вчинено цілу низку таких злочинів, які відносяться до категорії резонансних. Викрадення та збут металевих конструкцій та інших частин об'єктів електроенергетики стало своєрідним джерелом матеріального збагачення. Зловмисники шукають електроопори в малолюдних місцях і знімають металеві конструкції. Такі дії призводять до знеструмлення населених пунктів і створюють серйозні загрози функціонуванню систем життєзабезпечення населення, а проведення відновлювальних робіт для держави обходиться у значні кошти.

Провадження цієї категорії є складними з точки зору організації та проведення розслідування. Це зумовлено, зокрема, наступними факторами:

1. Складність встановлення точного часу вчинення злочину. Дані про пошкодження об'єктів електроенергетики здебільшого надходять від спеціалізованих підприємств лише під час планового або позачергового обходів, у зв'язку з цим ускладнена можливість швидкого реагування на факти таких злочинів.

2. Надходження повідомлень про вчинення злочинів через певний (іноді досить тривалий) час, призводить до того, що огляд місця події слідчими проводиться значно пізніше, вже під час проведення відновлювальних робіт, що, в свою чергу, унеможливує виявлення та вилучення речових доказів.

3. Самостійне документування працівниками, які обслуговують об'єкти електроенергетики, фактів протиправних дій (зі складанням актів) з терміновим, викликаним виробничою необхідністю, усуненням виявлених пошкоджень, що у подальшому ускладнює одержання необхідної доказової інформації про подію злочину.

4. Кримінальні правопорушення цієї категорії вчиняються переважно за межами населених пунктів або на їх окраїнах, у полі, на території сільськогосподарських угідь, що унеможливує пошук свідків учиненого злочину.

5. Розміщення об'єктів електроенергетики на території приватних земельних ділянок. Доступ до такого об'єкта з метою проведення його огляду можливий лише в разі наявності відповідної ухвали суду.

Крім того, розслідування кримінальних проваджень (справ), пов'язаних із пошкодженням об'єктів електроенергетики, має низку особливостей, які стосуються організації, проведення й фіксації результатів огляду місця вчинення кримінального правопорушення; отримання в юридичної особи, якій належать пошкоджені об'єкти

електроенергетики, документів щодо завданої шкоди; залучення до кримінального провадження представника юридичної особи, якій кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди; специфічних обставин, які підлягають доказуванню; встановлення осіб, причетних до кримінального правопорушення, в умовах неочевидності; вилучення речових доказів.

Зусиллями таких учених-криміналістів, як Ю.П. Аленін, В.П. Бахін, Р.С. Белкін, В.Д. Берназ, О.М. Васильєв, А.Ф. Волобуєв, В.К. Гавло, В.І. Галаган, В.Г. Гончаренко, В.А. Журавель, А.В. Іщенко, Н.І. Клименко, О.Н. Колесниченко, В.П. Колмаков, В.О. Коновалова, В.С. Кузьмічов, В.К. Лисиченко, В.Г. Лукашевич, Є.Д. Лук'янчиков, Г.А. Матусовський, О.В. Одерій, М.В. Салтевський, М.Я. Сегай, М.О. Селіванов, В.В. Тіщенко, В.Ю. Шепітько та ін., зроблено вагомий внесок у розроблення теоретичних основ формування методик розслідування окремих категорій злочинів.

У 2014 р. було захищено дисертаційне дослідження Олійника Ю. Я. «Розслідування умисного знищення чи пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства» [1] та у 2016 р. дисертаційне дослідження Слободянюка Б. К. на тему: «Розслідування умисного знищення чи пошкодження чужого майна» [2]. Проте, зазначені дисертаційні дослідження стосуються особливостей розслідування злочинів, передбачених іншими, хоча в чомусь і подібними складами.

У 2015 р. на базі наукової лабораторії з проблем досудового розслідування злочинів Національної академії внутрішніх справ зусиллями авторського колективу, до якого входили представники НАВС та Головного слідчого управління МВС України, були підготовлені методичні рекомендації «Розслідування умисного порушення об'єктів електроенергетики» [3]. Однак, зазначені рекомендації не відображують усіх аспектів обраної тематики та в окремих частинах втратили свою актуальність у зв'язку з прийняттям нових нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері функціонування та обслуговування об'єктів електроенергетики.

Відтак, проблемні питання розслідування умисного пошкодження об'єктів електроенергетики і надалі залишаються вкрай актуальними та вимагають ґрунтовного наукового дослідження. Доцільним у цьому контексті було б здійснення ретельного аналізу практики розслідування означених злочинів та формулювання рекомендацій з метою підвищення ефективності таких розслідувань для практичних працівників слідчих органів.

Список використаних джерел:

1. Олійник Ю. Я. Розслідування умисного знищення чи пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2014. 249 с.
2. Слободянюк Б. К. Розслідування умисного знищення чи пошкодження чужого майна: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Ірпінь, 2016. 238 с.
3. Розслідування умисного пошкодження об'єктів електроенергетики (ст. 194-1 КК України) [Текст]: метод. рек. / [Вакуленко О. Ф., Чернявський С. С., Брисковська О. М., Вознюк А. А., Бурлака В. В., Аксенко В. Д., Герасименко Л. В.]. К.: Нац. акад. внутр. справ, 2015. 92 с.